

LESVOORBEREIDING CLOSE READING

Boek: Olifantje gaat op reis – Annemarie van Haeringen & Ao De

Groep: 1 t/m 3

Kerdoelen:

De leerlingen leren dat er op reis heel veel nieuwe dingen te zien en te ervaren zijn.

De leerlingen komen erachter dat op reis gaan heel leuk is, maar in het begin wel spannend kan zijn. Je moet dan wennen aan alle nieuwe dingen.

De leerlingen komen erachter dat na een vakantie thuiskomen in je vertrouwde omgeving weer heel erg fijn kan zijn.

Sessie 1: Wat zegt de tekst?

Doel:

Ik weet wie er in het verhaal voorkomen, waar ze naar toe gaan, hoe ze daar komen en kan dit met behulp van de mindmap navertellen.

Hoe deel ik het doel met de leerlingen?

Vertel het leesdoel en laat de kaartjes met symbolen met *wie-waar-hoe* zien en ligt deze toe.

Welke tekstgerichte vragen wil ik gebruiken?

- Wie doen er mee in het verhaal? Wie zijn het belangrijkste?
- Waar gaan Olifantje en papa allemaal naar toe?
- Hoe gaan ze daar naartoe?

Welke strategie hebben de leerlingen nodig om de vragen te kunnen beantwoorden?

Visualiseren en samenvatten.

GRRIM: Waar moet ik instructie op geven?

Ik: Leesdoel benoemen, instructie op *wie-waar-hoe*? Modelen van de werkvorm.

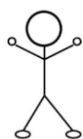
Wij: Op zoek naar *wie*, invullen van de mindmap.

Jullie: Op zoek naar *waar* en *hoe*, invullen van de mindmap

Jij: Reflecteren op de mindmap en verhaal navertellen

Welke werkvormen gebruik ik? Hoe wisselen de leerlingen hun bevindingen uit en hoe laat ik ze discussiëren?

Vooraf: Zorg voor een set picto's *wie, waar, hoe*.

wie?

waar?

hoe?

Hang een A3-blad met in het midden een kleine afbeelding van het boek.

Kopieer een aantal plaatjes uit het boek, teken een deel tijdens het centraal invullen van de mindmap en/of schrijf enkele korte woorden op.

wie: Olifantje, papa

waar: thuis, de bergen, het strand, de rotsen, het museum, het waterdorp, de steppe, de grotten, de lift/hotel, de treincoupé.

hoe: de trein, boot/gondel, paard, lift, taxi (deze wordt genoemd, is geen plaatje van in het boek).

Het onderdeel ‘wat’ komt in les 2 aan bod, want dan gaan we dieper in op wat papa en Olifantje ieder verschillend gaan doen.

- Introduceer het prentenboek en vertel het leesdoel.
- Laat de *wie*-, *waar* en *hoe*-picto's zien en leg uit waar de picto's voor staan.
- Hou zelf het *wie*-picto bij je. Geef de leerlingen om en om een *waar*- of *hoe*-picto.
- Je gaat zo het prentenboek voorlezen. Laat het *wie*-kaartje zien en vertel dat iedereen tijdens het luisteren en kijken gaat letten op wie er in het verhaal voorkomen. Leerlingen met een *waar*-kaartje letten daarnaast op waar ze naar toe gaan en leerlingen met een *hoe*-kaartjes letten op hoe ze daar naartoe gaan.
- Lees het verhaal in zijn geheel voor en wijs regelmatig op de platen ter verduidelijking.
- Stel daarna de tekstgerichte vragen. Start met de *wie*-vraag. Geef de leerlingen voldoende bedenktijd na het stellen van een vraag en activeer zoveel mogelijk leerlingen, laat ze in duo's aan elkaar vertellen.
- Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal. Schrijf en/of teken de antwoorden op de *wie*-vraag op een A3 vel. Doe dat in een mindmap waar je ook de picto's in tekent/op plakt.
- Herhaal dit met de *waar*-vraag en de *hoe*-vraag.
- Verwerking voor groep 3 of verdieping voor groep 1/2: Laat *wat*- *waar*- *hoe* tekenen in een schema. Vervolgens kun je de leerlingen in tweetallen hun tekeningen aan elkaar laten uitleggen en vergelijken.

 wie?	 waar?	 hoe?

Hoe evalueer ik de les?

Blik terug op het leesdoel met behulp van de gemaakte mindmap en tekeningen van de leerlingen en laat de leerlingen vertellen.

Sessie 2: Hoe wordt het in de tekst gezegd?

Doel:

Ik kan vertellen wat papa op verschillende momenten in het verhaal zegt/doet en wat Olifantje op datzelfde moment denkt/zegt/doet en kan deze verschillen benoemen.

Hoe deel ik het doel met de leerlingen?

Vertel het leesdoel aan de leerlingen. Laat het kaartje met het *wat*-symbool zien en ligt dit toe.

Welke tekstgerichte vragen wil ik gebruiken?

- Plaat 3-4: Wat betekent: "het lijkt wel of de trein vliegt!"? Wat betekent raast?

Bij de volgende tekstgerichte vragen gaat het erom dat de leerlingen ontdekken dat papa en Olifantje de dingen die ze tegenkomen ieder op hun eigen manier beleven. Wat doet papa? Wat doet/zegt olifantje?

- Plaat 5-6 (strand): Wat doet papa? Wat doet Olifantje? Waarom zegt papa: spreid, sluit, spreid, sluit?
- Plaat 7-8 (rotsen): Wat doet papa? Waarom vindt papa de rotsen geweldig? Wat doet Olifantje? Wat betekent "Olifantje heeft iets anders aan zijn hoofd"
- Plaat 9-10 (museum): Wat doet Papa? Wat doet Olifantje?
- Plaat 11-12 (waterdorp): Wat doet/zegt papa? Wat doet/zegt Olifantje?
- Plaat 13-14: Wat doet/zegt papa? Wat doet Olifantje?

Vanaf plaat 15 stelt Olifantje zich steeds meer open voor de dingen om hem heen: hij raakt langzaam aan gewend.

- Plaat 15-16: Wat doet/zegt papa? En Olifantje? Wat is stokoud? Kan een babyolifantje stokoud zijn?
- Plaat 17-18 (dinoskelet): Wat doet/zegt papa? Wat doet/zegt Olifantje? Wat is een skelet?

Welke strategie hebben de leerlingen nodig om de vragen te kunnen beantwoorden?

Visualiseren, verbanden leggen, betekenis woorden achterhalen.

GRRIM: Waar moet ik instructie op geven?

Ik: Leesdoel benoemen, stukken voorlezen, modellen van de werkvorm.

Wij: Samen op zoek naar antwoorden op de eerste tekstgerichte vragen, schema samen invullen.

Jullie: Overleggen in duo's, vergelijken.

jij: Op zoek naar de antwoorden, vertellen aan je schoudermaatje.

Welke werkvormen gebruik ik? Hoe wisselen de leerlingen hun bevindingen uit en hoe laat ik ze discussiëren?

- Verdeel de groep in tweeën. De ene helft van de groep gaat opletten op wat papa zegt, doet en denkt. De andere helft gaat opletten wat Olifantje zegt, doet en denkt. Je kunt dit verduidelijken door bij de ene groep een illustratie van papa op te hangen en bij de andere groep een illustratie van Olifantje.

- Geef de leerlingen om en om een kaartje met een afbeelding van papa of van Olifantje en maak duo's van leerlingen met verschillende kaartjes.
- Lees het eerste stukje van het verhaal voor en laat de platen zien t/m "papa, waarom gaan we niet over de weg?" Begrijpen de leerlingen het grapje van papa "wat zit er allemaal in!?" Bespreek dit centraal. Stel de tekstgerichte vragen: Wat betekent: "Het lijkt wel of de trein vliegt". Wat zou het woord "raast"? kunnen betekenen? Waarom denk je dat?
- Lees verder voor t/m... je mama (plaat 5-6). Stel de tekstgerichte vraag: Wat doet/zegt papa? Laat de leerlingen met het kaartje van papa aan hun schoudermaatje vertellen wat papa zegt/does. Koppel terug en, vat samen en schrijf/teken de bevindingen op een A3 blad (zie voorbeeld hieronder) onder een afbeelding van papa.
- Doe hetzelfde met de tekstgerichte vraag: Wat doet/zegt Olifantje, waarbij de andere leerling vertelt aan zijn/haar schoudermaatje.
- Werk op deze manier verder door het boek t/m "...als een kippetje, zegt papa" (de plaat van het dinoskelet). Stel daarbij steeds de tekstgerichte vragen, laat de leerlingen met elkaar overleggen en vul het schema met elkaar in. Je kunt er voor kiezen om halverwege de kaartjes te laten omwisselen. Laat de leerlingen de verschillen ontdekken in activiteiten van papa en Olifantje.

Hoe evalueer ik de les?

Kom terug op het leesdoel en vat kort samen met behulp van de het A3 blad.

Sessie 3: Wat betekent de tekst?

Doel: Ik kan vertellen hoe Olifantje zich voelt gedurende het hele verhaal.

Hoe deel ik het doel met de leerlingen?

Vertel het leesdoel.

Welke tekstgerichte vragen wil ik gebruiken?

- Plaat 3-4: Waarom hoort Olifantje papa niet? en waarom vraagt Olifantje: "Papa, waarom gaan we niet over de weg?"
- Plaat 5-6: Waarom speelt Olifantje liever in het zand?
- Plaat 11-12 (waterdorp): Waarom heeft Olifantje buikpijn en wil hij naar huis?
- Plaat 15-16 (de grot), plaat 17-18 (het dinoskelet), plaat 19-20 (lift in hotel) en plaat 21-22 (in de treincoupé): Hoe voelt Olifantje zich? Waarom denk je dat? Waaraan kun je dat merken?

Welke strategie hebben de leerlingen nodig om de vragen te kunnen beantwoorden?

Verbanden leggen, samenvatten, afleiden (van de emotie-ontwikkeling van Olifantje).

GRRIM: Waar moet ik instructie op geven?

Ik: Leesdoel benoemen, stukken voorlezen, modellen van de werkvorm.

Wij: Samen op zoek naar antwoorden op de tekstgerichte vragen, gevoelens benoemen en smileys kiezen.

Jullie: Aan elkaar vertellen hoe Olifantje zich voelt tijdens het hele verhaal.

Jij: Verwoorden hoe Olifantje zich voelt gedurende het hele verhaal.

Welke werkvormen gebruik ik? Hoe wisselen de leerlingen hun bevindingen uit en hoe laat ik ze discussiëren?

Vooraf: Kopieer plaat 1-2 ("Je bent t/m..... Hij is zo zwaar") en plaat 23-24.

Hang plaat 1-2 op. Daarnaast hang je het A3-vel uit sessie 2 en tot slot plaat 23-24.

Print en knip voldoende smileys uit.

Ga samen met de leerlingen globaal door het verhaal, lees relevante stukjes voor waarbij je stilstaat bij de gevoelens van Olifantje en stel daarbij tekstgerichte vragen:

- Plaat 3-4: Herhaal met behulp van het ingevulde schema wat Olifantje ook alweer zei en dacht. Waarom hoort Olifantje papa niet? Waarom zegt Olifantje: "papa, waarom gaan we niet over de weg?" Begrijpen de leerlingen dat Olifantje de trein spannend vindt, omdat deze erg snel gaat? Bepaal samen met de leerlingen hoe Olifantje zich voelt en hang de smiley die daarbij past bij plaat 3-4. Laat daarvoor leerlingen eerst in schoudermaatjes met elkaar overleggen en de juiste smiley kiezen, voordat je het klassikaal terugkoppelt.
- Doe dit ook met plaat 5-6 (Olifantje heeft het naar zijn zin met het zand en met de krab. Zwemmen doet hij niet. Misschien vindt hij zwemmen te spannend?)
- Blader vervolgens door naar plaat 11-12 (het waterdorp). Bespreek ook hier hoe Olifantje zich voelt. Waarom heeft hij buikpijn en zegt hij "Ik wil naar huis"?
- Blader door naar plaat 15-16 (de grot) en plaat 17-18 (het dinoskelet) en stel hierbij de tekstgerichte vraag: Hoe voelt Olifantje zich? Ontdekken de leerlingen dat Olifantje het wat minder spannend lijkt te vinden? Waaraan kun je dat merken?

- Laat Plaat 19-20 (lift in hotel) en 21-22 (in de treincoupé) zien en bespreek hoe olifantje zich voelt. Heeft hij het naar zijn zin? Is hij meer gewend (en wat is gewend?)
- Tot slot bespreek je de laatste plaat (23-24). Deze hangt aan het eind naast het A3-vel. En hoe voelt Olifantje zich nu hij weer thuis is? Heeft hij het leuk gehad? Welke smiley?
- Laat de leerlingen in duo's met behulp van de opgehangen platen en het schema met de toegevoegde smileys aan elkaar verwoorden hoe Olifantje zich door het verhaal heen voelt.

Hoe evalueer ik de les?

Koppel samen met de leerlingen terug en vat samen hoe Olifantje zich voelt tijdens het verloop van het verhaal.

Herkennen de leerlingen de gevoelens van Olifantje? Bespreek samen dat op reis gaan heel leuk is, maar in het begin wel spannend kan zijn. Je moet dan wennen aan alle nieuwe dingen. Na een vakantie is thuiskomen in je vertrouwde omgeving vaak weer heel erg fijn.